

Prima instanță - (judecătoria Buiucani. Mun. Chișinău) O. Cojocar
Instanța de apel - (Curtea de Apel Chișinău) M. Guzun, N. Simciuc, I. Cotruță

ÎNCHEIERE

13 decembrie 2017

mun. Chișinău

Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al
Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele completului,
judecători

Galina Stratulat
Oleg Sternioală, Dumitru Mardari

examinând admisibilitatea recursului declarat de Ministerul Justiției,
în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată înaintată de Gutium Svetlana împotriva Ministerului Justiției și a executorului judecătoresc Mocrii Igor privind constatarea încălcării dreptului la executare în termen rezonabil a hotărârii judecătorești și încasarea prejudiciului material și moral,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 30 mai 2017, prin care a fost respins apelul declarat de Ministerul Justiției și s-a menținut hotărârea Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 07 decembrie 2016,

c o n s t a t ă :

La 07 noiembrie 2016, Gutium Svetlana s-a adresat în instanță de judecată, cu cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției și a executorului judecătoresc Mocrii Igor solicitând constatarea încălcării dreptului la executare în termen rezonabil a hotărârii judecătorești și încasarea prejudiciului material în mărime de 85 000 de lei și a prejudiciului moral în mărime de 100 000 de lei.

În motivarea pretențiilor formulate a indicat că la 19 mai 2009 a fost emisă ordonanța judecătorească prin care s-a încasat de la Buzguril Andrei în beneficiul Svetlanei Gutium pensie alimentară pentru întreținerea copilului minor în mărime de ¼ din salariu și alte venituri.

Prin încheierea executorului judecătoresc din 05 iunie 2009 a fost intentată procedura de executare.

Reclamanta susține că din momentul intentării procedurii de executare au trecut mai bine de 7 ani, însă documentul executoriu nu se execută.

Responsabil de acest fapt este executorul judecătoresc, deoarece în tot acest timp nu a întreprins toate măsurile necesare în vederea executării documentului executoriu.

Prin hotărârea Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 07 decembrie 2016 a fost admisă parțial cererea de chemare în judecată înaintată de Gutium Svetlana.

S-a constatat încălcarea dreptului Svetlanei Gutium la executare în termen rezonabil a hotărârii judecătorești.

S-a încasat din contul bugetului de stat prin intermediul Ministerului Justiției în beneficiul Svetlanei Gutium prejudiciu moral în mărime de 25000 lei. În rest, pretențiile Svetlanei Gutium referitoare la încasarea prejudiciului moral și material s-au respins.

Pentru a hotărî astfel, instanța a reținut că în speța dată comportamentul executorului judecătoresc ca autoritate investită cu executarea documentului executoriu denotă o pasivitate totală. Pe parcursul aflării în procedura sa a titlului executoriu, măsurile efectuate au fost limitate, singurele acțiuni fiind întreprinse în anul 2013, deși executarea documentului executoriu poartă un caracter continuu și urmărește drept scop protejarea interesului unui copil minor, ceea ce determină întreprinderea măsurilor în mod constant.

Rolul executorului judecătoresc a fost unul formal, aportul său la executarea documentului executoriu nu a fost dovedit, ceea ce s-a confirmat prin încheierea din 01 septembrie 2016 privind calcularea restanței la pensia alimentară, din care se atestă că în perioada 13 mai 2009-01 septembrie 2016 nu a fost percepută nici o sumă de bani în beneficiul copilului minor.

Instanța a constatat că din materialele dosarului se atestă lipsa de operativitate a executorului judecătoresc și dezinteresul total, nefiind întreprinse toate măsurile concrete prevăzute de Codul de executare.

La aprecierea prejudiciului moral instanța a ținut cont de durata neexecutării documentului executoriu, comportamentul părților și miza pentru reclamantă.

Nefiind de acord cu hotărârea primei instanțe, la 15 decembrie 2016, Ministerul Justiției a declarat apel împotriva hotărârii Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău din 07 decembrie 2016, solicitând casarea acesteia și pronunțarea unei noi hotărâri de respingere pretențiilor înaintată de Gutium Svetlana.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 30 mai 2017 s-a respins apelul declarat de Ministerul Justiției și s-a menținut hotărârea Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 07 decembrie 2016.

La 12 septembrie 2017, Ministerul Justiției a declarat recurs împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 30 mai 2017 și a hotărârii Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 07 decembrie 2016, solicitând admiterea recursului, casarea hotărârilor menționate și pronunțarea unei noi decizii de respingere a cererii de chemare în judecată înaintată de Gutium Svetlana.

Ca temei de drept recurentul a invocat prevederile art.432 alin.2) lit.c) Cod de procedură civilă, care statuează că, se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească a aplicat eronat normele de drept material.

În motivare, a relatat că decizia instanței de apel este neîntemeiată. Recurentul susține că dreptul reclamantului la executarea unei hotărâri judecătorești definitive, nu poate obliga statul să asigure executarea fiecărui hotărâri cu caracter civil, oricare

ar fi circumstanțele. În cadrul examinării cauzei nici un element de probă nu a confirmat existența culpabilității organelor de executare în procesul de executare a hotărârii judecătorești irevocabile.

Relatează că în cadrul executării hotărârii creditorul nu a acordat executorului judecătoresc sprijin efectiv pentru aducerea la îndeplinire a executării silite, așa cum prevede Codul de executare.

De asemenea, la emiterea soluției instanța nu a luat în considerație jurisprudența CEDO care menționează că în cazul în care debitorul este privat, statul nu poate fi responsabil de neexecutare unei hotărâri judecătorești. Din materialele dosarului și raportul executorului judecătoresc denotă că organul responsabil de executarea hotărârii judecătorești a întreprins toate măsurile necesare pentru a asigura o executare efectivă în natura documentului executoriu parvenit spre executare.

În opinia recurentului, instanța de apel nu a constatat și elucidat pe deplin toate împrejurările care au importanță pentru soluționarea pricinii în fond, nu a apreciat obiectiv, sub toate aspectele probele la dosar, aplicând incorect normele de drept material.

Cu referire la termenul de declarare a recursului, instanța de recurs menționează că, Curtea de Apel Chișinău a pronunțat dispozitivul deciziei la 30 mai 2017.

Potrivit scrisorii de comunicare copia deciziei motivate a fost expediată părților la 26 iunie 2017 (f.d.101), iar la materialele cauzei lipsește dovada recepționării acesteia de către părți. Recurentul susține că a recepționat decizia instanței la 06 iulie 2017.

Potrivit prevederilor art.434 Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Cererea de recurs a fost declarată la 12 septembrie 2017, respectiv în termenul prevăzut de art.434 din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) și (3) Cod de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copieii de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia.

Judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin. (2).

Examinând temeiurile recursului completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține următoarele.

Temeiurile de declarare a recursului sunt prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

În conformitate cu art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

Instanța de recurs reține, că examinarea chestiunii privind admisibilitatea recursului presupune verificarea conformității temeiurilor invocate în cererea de recurs cu temeiurile prevăzute în art. 432 din Codul de procedură civilă.

La caz, Colegiul constată că argumentele invocate în cererea de recurs nu se încadrează în limitele stabilite de norma indicată, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate, or, motivele recursului sunt similare celor invocate în cadrul judecării pricinii, asupra căror instanța de apel s-a pronunțat.

Dezacordul recurentului cu decizia instanței de apel, relatarea situației nu constituie un temei de casare a deciziei recurate, or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

Totodată, Colegiul reține că, potrivit regulilor din Secțiunea a II-a din Capitolul XXXVIII Codul de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) Cod de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Codul de procedură civilă.

Din recursul declarat nu rezultă că instanța a apreciat arbitrar probele.

În acest sens CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că, dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicite admise [Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230]. Acest este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45).

Curtea a mai reiterat că, modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective; trebuie ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (a se vedea Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-I, p. 141, § 39).

La fel, conform jurisprudenței Curții, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

În conformitate cu art. 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului.

Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

Având în vedere cele expuse mai sus, recursul declarat de Ministerul Justiției nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă și, drept urmare, este inadmisibil.

În conformitate cu art. 270, art. 433 lit. a) și art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se declară inadmisibil recursul înaintat de Ministerul Justiției.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,

Galina Stratulat

judecători

Oleg Sternioală

Dumitru Mardari